

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Σύναξη της Παναγίας της Αρακιώτισσας στην Κύπρο

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/4191/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 24/3/2012 11:35:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 29/03/2025 12:04:21

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 8 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 24/3/2012 11:35:00 μμ

Βιογραφία

Η εκκλησία της Παναγίας του Άρακος βρίσκεται σε κεντρική περιοχή της οροσειράς του Τροόδους, στο γεωγραφικό διαμέρισμα της Πιτσιλιάς, μεταξύ των χωριών Λαγουδερά και Σαράντι. Από το 1985 μ.Χ. περιλαμβάνεται, μαζί με εννέα άλλες τοιχογραφημένες βυζαντινές εκκλησίες του Τροόδους, στον κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Πρόκειται για το καθολικό ομώνυμης Μονής που οικοδομήθηκε μέσα στο δεύτερο μισό του 12ου αιώνα μ.Χ., σε μια περίοδο που ο μοναστικός βίος ανθούσε στην Κύπρο. Όταν στα 1735 μ.Χ. επισκέφθηκε το μέρος ο Ρώσος μοναχός Βασίλι Μπάρσκυ, η μονή βρισκόταν σε παρακμή. Ο Μπάρσκυ δηλώνει ότι εκεί διαβιούσαν μόλις τρεις μοναχοί. Σύμφωνα με άλλες γραπτές πηγές, το μοναστήρι εξακολούθησε να λειτουργεί μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα μ.Χ. Σήμερα, εκτός από την εκκλησία, σώζεται και ένα διώροφο μοναστηριακό κτήριο στη βόρεια της πλευρά, το οποίο χρησιμοποιείται ως κατοικία του ιερέα. Παρ' όλα αυτά, δεν είναι σαφές ότι η εκκλησία είχε ιδρυθεί ως μοναστήρι· ενδέχεται να ήταν αρχικά ένα ιδιωτικό παρεκκλήσιο. Η προέλευση του επωνύμου «του Άρακος» είναι αμφίβολη: κατά μια εκδοχή προέρχεται από το φυτό αρακάς, ενώ σύμφωνα με μια παράδοση που διέσωσε ο Μπάρσκυ, η προσωνυμία της Μονής προέρχεται από τη λέξη «ιέρακας», δηλαδή γεράκι.

Η εκκλησία ανήκει στον αρχιτεκτονικό τύπο του μονόκλιτου ναού με τρούλο, του οποίου η στέγη εξωτερικά διαμορφώνεται σε σχήμα σταυρού. Αργότερα, ίσως μέσα στο 14ο αιώνα μ.Χ., η εκκλησία καλύφθηκε με ξύλινη αμφικλινή στέγη, στρωμένη με επίπεδα αγκιστρωτά κεραμίδια. Η προέκταση της στέγης δημιουργεί στις τρεις πλευρές του ναού, εκτός από τη δυτική, μια στεγασμένη στοά κλειστή με ξύλινο δικτυωτό. Ο τρούλος καλύπτεται από ξεχωριστή στέγη, σε αντίθεση με άλλες εκκλησίες της οροσειράς του Τροόδους. Κατά το 18ο αιώνα μ.Χ. κατεδαφίστηκε ο δυτικός τοίχος και έγινε επέκταση του ναού.

Ο ναός εσωτερικά είναι κατάγραφος. Σύμφωνα με επιγραφή που βρίσκεται πάνω από τη βόρεια είσοδο του ναού, η εκκλησία διακοσμήθηκε με δαπάνη του Λέοντος Αυθέντη το Δεκέμβριο του 1192 μ.Χ. Πρόκειται για εξαιρετικής ποιότητας υστεροκομνήνειες τοιχογραφίες, οι οποίες αποτελούν την πιο ολοκληρωμένη σειρά τοιχογραφιών της Μέσης Βυζαντινής περιόδου στην Κύπρο και εκφράζουν τις σύγχρονες τάσεις που διέπουν την τέχνη της Κωνσταντινούπολης. Εκτός από την τεχνοτροπία, ο ναός συνδέεται με την πρωτεύουσα και μέσω του εικονογραφικού του προγράμματος. Αν αναλογιστούμε το γεγονός ότι στην ίδια την Κωνσταντινούπολη δεν σώθηκε σχεδόν τίποτα από την περίοδο αυτή, τότε αντιλαμβανόμαστε τη θέση που κατέχει το συγκεκριμένο μνημείο στην ιστορία της βυζαντινής τέχνης.

Ο ζωγράφος της Παναγίας του Άρακος ταυτίζεται από μερικούς μελετητές με το Θεόδωρο Αψευδή, ο οποίος στα 1183 μ.Χ. ζωγράφισε την Εγκλείστρα του Αγίου Νεοφύτου στην Πάφο. Δύο φορητές εικόνες, του Χριστού και της Παναγίας της Αρακιώτισσας, που εκτίθενται στο Βυζαντινό Μουσείο του Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' στη Λευκωσία, προέρχονται από το ναό αυτό και αποδίδονται στον ίδιο ζωγράφο.

Οι παραστάσεις της Παναγίας με τους Αρχαγγέλους και τους Ιεράρχες στην αψίδα του Ιερού Βήματος διαφέρουν τεχνοτροπικά από τις υπόλοιπες τοιχογραφίες του ναού και πιθανόν να εκτελέστηκαν από άλλο καλλιτέχνη λίγο νωρίτερα από το 1192 μ.Χ. Μια σπάνια απεικόνιση αποτελούν τα πορτραίτα των επτά Κυπρίων Αγίων που κοσμούν τον ημικυκλικό τοίχο της αψίδας. Η Θεοτόκος στο τυφλό τόξο πάνω από τη βόρεια είσοδο και μερικές άλλες παραστάσεις ανήκουν στο 14ο αιώνα μ.Χ. Η τελευταία διακόσμηση της εκκλησίας έγινε το 17ο αιώνα μ.Χ. και σε αυτό το σύνολο ανήκουν οι μορφές των Αγίων στον εξωτερικό βόρειο τοίχο καθώς και το ξυλόγλυπτο τέμπλο που χρονολογείται στα 1673 μ.Χ.

Παναηγυρίζει την 8η Σεπτεμβρίου (Το Γενέθλιον της Υπεραγίας Θεοτόκου).

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Παναγία η Αρακιώτισσα

Η εκκλησία της Παναγίας της Αρακιώτισσας στην Κύπρο

Τοιχογραφία από την εκκλησία της Παναγίας της Αρακιώτισσας στην Κύπρο

Τοιχογραφία από την εκκλησία της Παναγίας της Αρακιώτισσας στην Κύπρο

Τοιχογραφία από την εκκλησία της Παναγίας της Αρακιώτισσας στην Κύπρο

Τοιχογραφία από την εκκλησία της Παναγίας της Αρακιώτισσας στην Κύπρο

Παραπομπές

1. [Ιερά Μητρόπολις Μόρφου](#)